

Arany János Községi Ház és Városi Könyvtár
Kontrolling
2018. évre vonatkozóan

2019. 05. 26.

Elkészítésért felelős: Jogi és Intézményfelügyeleti Iroda

I. KONTROLLRENDSZER

Az egyes szervezetek vezetőinek kötelezettsége és egyben felelőssége, hogy – a jogszabályi keretek között – belső szabályzataikban egyértelműen, következetesen és kellő részletezettséggel szabályozzák a szabályszerű és hatékony feladatvégzés rendjét, a kapcsolódó jogi- és felelősségi köröket, eljárási szabályokat. Értékelnie szükséges, hogy azok teljes körűen tartalmazzák-e a szervezet kompetenciájába utalt szabályozási feladatokat; összhangban vannak-e a jogi szabályozással, alkalmasak-e a szabályozó funkció betöltésére; a feladatok végrehajtásával kapcsolatos hatás- és felelősségi köröket megfelelően meghatározták-e; a végrehajtás nyomon követése, a felügyeleti funkciók és az ellenőrzési pontok kellően kiépítettek-e és működésük folyamatosan eredményes-e.

Gyál Város Önkormányzatának Képviselő-testülete 2019. márciusi rendes ülésén fogadta el az intézményekkel kötendő új együttműködési megállapodásokat. A megállapodások aláírásra kerültek. Az együttműködési megállapodás tartalmazza, hogy évente egyszer (május 31-ig) az intézmények előző évi tevékenységét – az együttműködési megállapodásban megjelölt mutatószámokra tekintettel – **éves értékelő jelentés** keretében értékelni szükséges.

II. ARANY JÁNOS KÖZÖSSÉGI HÁZ ÉS KÖNYVTÁR

Az Arany János Közösségi Ház és Városi Könyvtár (a továbbiakban: Közház) 2003-ban került átadásra, amely korszerű épületben 1600m² ad otthont számos eseménynek és alkotó tevékenységnek. Az intézmény összesen 2 nagyobb rendezvénytérben (színházterem, kamara), 3 kisebb teremben (civil, tánc és klubterem), az udvari rendezvénytérben és a Könyvtár kétszintes terében várja egész évben a színes tanfolyamaival, szórakoztató, tudományos vagy sport rendezvényeivel a fejlődni vágyó gyáli közösségeket.

A 2018. év első felében az intézmény ellátta feladatait, ugyanakkor tevékenysége leginkább a városi és civil szervezetek programjainak koordinálásában merült ki. Ez az időszak számos intézményi és szervezeti problémát hozott felszínre, melyeknek megoldása 2018. július 15-én Bretus Imre intézményvezető megbízását követően került napirendre. Első ütemben a szervezeti-szakmai rendszer felülvizsgálata és a hiányosságok pótlása történt meg a lehetőségekhez mérten. A Szervezeti és Működési Szabályzat is átdolgozásra került, amelyben a vezetési, döntési szintek és a helyettesítési rend is megfelelően került szabályozásra. Ezekkel a lépésekkel a szervezeti-szakmai keret október közepére stabilizálódott.

Az intézményi kapcsolatrendszerének kiépítésével, év végére valamennyi gyáli intézménnyel, civil szervezettel, egyházzal megtörtént az egyeztetés a közös célokat illetően. Az óvodákkal és iskolákkal jövőbe mutató pedagógiai munkát támogató közművelődési alapelvek kerültek lefektetésre. Az őszi folyamán ennek keretében 4 gyermekszínházi bérletkonstrukcióban alkalmanként 750 gyáli - összesen 2800 - gyermek látogatott el a Közházba.

A szakmai erőfeszítések eredményeként a 2017. évi 65.463 főről 2018. év végére 75.133 főre emelkedett a Közház szolgáltatásait igénybe vevők száma, a Városi Könyvtár éves látogatószáma a 2017. éves 31.176 főről 2018-ban 32.528 főre emelkedett.

Az intézmény kommunikációjának és megújulásának köszönhetően az intézmény Facebook felhasználóinak számaránya júliustól 25 %-kal nőtt, év végén összesen 2.117 főt számlált.

A Közház és Városi Könyvtár erőforrásai az új intézményi struktúrának köszönhetően az elmúlt évben egymást kiszolgálva és erősítve működött, amelyet az alábbiakban ismertetett statisztikai adatok is tükröznek.

1. Kontrolling tevékenység

A Közházzal az együttműködési megállapodást a Képviselő-testület 56/2019. (III.28.) számú határozatával hagyta jóvá. Az éves értékelés alábbi mutatószámok elemzése alapján történik:

1. Állami támogatás/összköltség
2. Állami támogatás/fenntartói támogatás
3. Összes saját bevétel/összes költség
4. Helyiség bérbeadási bevétel/összes költség
5. Rendezvény bevétel/összes rendezvény költség
6. Rendezvények összes költsége/rendezvényeken résztvevők száma
7. Rendezvények összes költsége/rendezvények száma
8. Könyvtár összes költsége/könyvtári tagok száma
9. Könyvtár összes költsége/kölcsönzési alkalmak száma
10. Ingyenesen biztosított helyiséghasználati órák száma/összes lehetséges óraszám
11. Bérelt helyiséghasználati órák száma/összes lehetséges óraszám
12. Rendezvényeken résztvevők száma/lakosságszám
13. Kikölcsönzött könyvek száma/teljes könyvállomány
14. Könyvtári tagok száma/lakosságszám

Az alábbiakban a mutatószámok tükrében kerül bemutatásra az intézmény működése, a kimutatható fejlődési tendenciák, az esetleges nehézségek és a további teendők meghatározása is. Továbbá bemutatásra kerülnek olyan települési könyvtári működési normák is, amelyek a működési minimumot, esetenként pedig az elérendő optimumot határozzák meg. Ezeket a mennyiségi normákat és teljesítménymutatókat az IFLA (Könyvtári Egyesületek és Szervezetek Nemzetközi Szövetsége) Közkönyvtári szekciója dolgozta ki 2005-ben, amelyet frissebb tanulmány nem követett, így ezeket vettük alapul.

Természetesen minden mutató értékelésénél figyelembe kell venni a település helyi adottságait, lehetőségeit és a finanszírozási feltételeket is.

2. Állami támogatás/összköltség

Jogcím	2018. január 1. – 2018. december 31.
Állami támogatás	33.997.170.-Ft
Összköltség	123.818.768.-Ft
Állami támogatás/összköltség	0,27 → 27%

A Közház éves összes költségeinek 27%-a került az állam által finanszírozásra.

3. Állami támogatás/fenntartói támogatás

	2017. január 01.-2017. december 31.	2018. január 1. – 2018. december 31.
Állami támogatás	27.378.240.-Ft	33.997.170.-Ft
Fenntartói támogatás	69.144.469.-Ft	72.715.026.-Ft
Állami támogatás/fenntartói támogatás	0,39 → 39%	0,47 → 47%

Ezen pontban az állami támogatás és az önkormányzat által nyújtott, mint fenntartói támogatás aránya kerül kimutatásra. 2017. évben az állami támogatás a fenntartói támogatás közel 40%-át érte el, a tavalyi évben pedig majdnem a felét.

4. Összes saját bevétel/összes költség

Jogcím	2017. január 01.-2017. december 31.	2018. január 1. – 2018. december 31.
Összes saját bevétel	18.796.519.-Ft	18.317.368.-Ft
Összes költség	117.216.800.-Ft	123.818.768.-Ft
Összes saját bevétel /összes költség	0,16 → 16%	0,15 → 15%

A bevételek többnyire helyiség bérbeadási díjakból és az érdekeltségnövelő pályázatokból befolyt összegekből állnak. A könyvtár elenyésző bevételei tagdíjakból, késedelmi díjakból, kölcsönzési díjakból és internet-tanfolyam díjakból tevődnek össze, amely 2018-ban összesen 433.000.-Ft-ot jelentett. A saját bevételek az összes felmerülő költség mintegy 15%-át fedezték 2018-ban.

5. Helyiség bérbeadási bevétel/Összes költség

Jogcím	2017. január 01.-2017. december 31.	2018. január 1. – 2018. december 31.
Helyiség bérbeadási bevétel	3.672.800.-Ft	3.818.350.-Ft
Összes költség	117.216.800.-Ft	123.818.768.-Ft
Összes saját bevétel /összes költség	0,03 → 3%	0,03 → 3%

A fentiekben leírtak szerint a Közház 2 nagy és 3 kisebb terem tud a bérlők rendelkezésére bocsátani. A helyiségek bérbeadásából származó bevétel az összes költség mintegy 3%-át tette ki 2017-ben, és 2018-ban is.

6. Rendezvény bevétel/összes rendezvény költsége

Jogcím	2017. január 01.-2017. december 31.	2018. január 1. – 2018. december 31.
Rendezvény bevétel	8.401.030.-Ft	5.243.520.-Ft
Összes rendezvény költsége	33.915.643-Ft	28.339.943.-Ft
Rendezvény bevétel/összes rendezvény költsége	0,25 → 25%	0,18 → 18%

Mivel a rendezvények fő célja a hagyományőrzés, közösségformálás és a lakóhelyhez kötődés elősegítése, így nem nyereségorientáltság jellemző azok tervezése során. A rendezvények bevétele a rendezvényi költségek 18%-a volt a tavalyi évben.

7. Rendezvények összes költsége/rendezvényeken résztvevők száma

Jogcím	2017. január 01.-2017.	2018. január 1. – 2018.
--------	------------------------	-------------------------

	december 31.	december 31.
Rendezvények összes költsége	33.915.643.-Ft	28.339.943.-Ft
Rendezvényeken résztvevők száma	65.463 fő	75.741 fő
Rendezvények összes költsége/rendezvényeken résztvevők száma	518.-Ft/fő	374.-Ft/fő

A magas mutatószám az összes Közház által szervezett vagy befogadott rendezvény látogatottságát jelzi. 2017. évben 518.- Ft/fő volt a rendezvények 1 fő látogatóra eső költség vonzata, amely tendencia a 2018. évi adatokat vizsgálva nagyobb hozzáértést, gazdasági szempontok figyelembe vételét-, vagyis komplexebb tervezést feltételez, hiszen ez az összeg a mintegy harmadára esett vissza.

8. Rendezvények összes költsége/rendezvények száma

Jogcím	2018. január 1. – 2018. december 31.
Rendezvények összes költsége	28.339.943.-Ft
Rendezvények száma	2584 db
Rendezvények összes költsége/rendezvények száma	10.967.-Ft/db

A mutatószám alapján egy rendezvény átlagosan 10.967.-Ft összegbe került a Közház számára.

9. Könyvtár összes költsége/könyvtári tagok száma

Jogcím	2017. január 01.-2017. december 31.	2018. január 1. – 2018. december 31.
Könyvtár összes költsége	23.753.313.-Ft	23.726.522-Ft
Könyvtári tagok száma	2.659 fő	1.733 fő
Könyvtár összes költsége/könyvtári tagok száma	8.933.- Ft/fő	13.691.- Ft/fő

A könyvtár 2018. évben összesen 23.726.522.-Ft költséget termelt, amely személyi juttatásokból, munkaadókat terhelő járulékokból, dologi és egyéb kiadásokból tevődött össze. A könyvtári tagok száma ehhez viszonyítva 1.733 fő, vagyis 13.691.-Ft egy beiratkozott könyvtárlátogató teherviselése elméletben. Ez az arányszám nagy visszaesést jelent a 2017. év gyakorlatához képest, ugyanis akkor a könyvtári tagok száma 2.659 főt számlált, vagyis a könyvtár látogatottságát és népszerűsítését célul lehetne kitűzni 2019. évre nézve, ezen mutatószám tükrében. Muszáj azonban megemlíteni, hogy a mutatószám alakulását – az országos tendenciával szinkronban - a szigorú GDPR jogszabályok könyvtári alkalmazásának bevezetése befolyásolta, hiszen minden könyvtártag regisztrációját törölték. A 2018. évben visszairatkozott könyvtártagok száma 1.733 fő.

10. Könyvtár összes költsége/kölcsönzési alkalmak száma

Jogcím	2018. január 1. – 2018. december 31.
Könyvtár összes költsége	23.726.522-Ft
Kölcsönzési alkalmak száma	35.528 alkalom
Könyvtár összes költsége/kölcsönzési alkalmak száma	662.- Ft/alkalom

A könyvtár a fentiekben részletezettek szerint összesen 23.726.522.-Ft költséget termelt, amely kölcsönzési alkalmakra levetítve 662.-Ft-ot jelent kölcsönzésenként. A kölcsönzési alkalmak száma itt magában foglalja a távoli kölcsönzést és az irodalomkutatások, témamegfigyelések számát is.

11. Ingyenesen biztosított helyiséghasználati órák száma/ összes lehetséges óraszám

Jogcím	2018. január 1. – 2018. december 31.
Ingyenesen biztosított helyiséghasználati órák száma	6.196 óra
Összes lehetséges óraszám	20.251 óra
Ingyenesen biztosított helyiséghasználati órák száma/Összes lehetséges óraszám	30%

Az intézmény erre alkalmas terméit rendszeresen, térítésmentesen összesen 6.196 órát használták városi közösségek. Ez az összes lehetséges óraszám 30%-át teszi ki. Az ingyenes használat révén a teremhasználati listaárakat figyelembe véve összesen 9.564.000.-Ft összeggel támogatta a Közház a civil szervezeteket (Cukorbeteg Egyesülete, Civil Fórum, Nyugdíjas Klub, Gyál Városi Fúvószekerek stb.).

12. Bérelt helyiséghasználati órák száma/összes lehetséges óraszám

Jogcím	2018. január 1. – 2018. december 31.
Bérelt helyiséghasználati órák száma	1.962 óra
Összes lehetséges óraszám	20.251 óra
Bérelt helyiséghasználati órák száma/Összes lehetséges óraszám	9%

A bérelt helyiséghasználat az elmúlt évben 1.962 óra volt, ez a lehetséges óraszám 9%-át tette ki.

13. Rendezvényeken résztvevők száma/lakosságszám

Jogcím	2017. január 01.-2017. december 31.	2018. január 1. – 2018. december 31.
Rendezvényeken részt vevők száma	65.463 fő	75.741 fő
Lakosságszám	24.405 fő	25.833 fő
Rendezvényeken résztvevők száma/lakosságszám	2,7	2,9

A 6. pontban kifejtettek szerint az elmúlt évben a közösségi ház és könyvtár, külső és belső helyszínekre mindösszesen 75.741 főt vonzott. Ez a 2018. január 1-jén ismert lakosságszám tükrében, ami 25.833 fő, azt jelenti, hogy a statisztikai adatok szerint a lakosok átlagosan közel 3 alkalommal látogattak el valamely megrendezett eseményre. Ez az arányszám 2017-ben 2,7 volt.

14. Kikölcsönzött könyvek száma/teljes könyvtár

Jogcím	2017. január 01.-2017. december 31.	2018. január 1. – 2018. december 31.
Kikölcsönzött könyvek száma	41.227 darab	35.464 darab
Teljes könyvtár	57.114 darab	58.599 darab
Kikölcsönzött könyvek száma/teljes könyvtár	0,72 → 72	0,6 → 60%

A könyvtár 2018. évre készített beszámolója szerint az elmúlt évben összesen 35.464 dokumentum került kikölcsönzésre, amely a teljes könyvtárhoz mérten, 60%-ot jelent. A teljes könyvtár számában némi emelkedés mutatkozik, azonban jelentős a visszaesés a kikölcsönzött könyvek

számában, ami betudható a regisztrált könyvtártagok visszaesésének. A könyvtár könyvállománya 2018. évben összesen 2.599 darab könyvvel nőtt, 5.926.708.-Ft értékben, amely a következő tételekből tevődött össze:

VÁSÁRLÁSOK	FT	DB
Saját dokumentum-vásárlási keret	2.654.541	1127
Érdekeltségnövelő pályázat	834.441	369
Érdekeltségnövelő pályázat fenntartói önrésze	1.598.921	700
Felajánlott SZJA 1%	40.935	13
Összes vásárlás:	5.128.838	2209
AJÁNDÉK		
Márai Program	299.852	132
Márai Program	149.948	61
Nemzeti Könyvtár sorozat	55.000	22
Egyéb ajándék /Líra, olvasók, kiadók, szerzők)	293.070	175
Ajándék összesen	797.870	390
Vásárlás+Ajándék összesen	5.926.708	2599

Az állomány gondozása során 2018 évben 1114 darab könyv került selejtezésre, amely összevetve a fenti számokkal összesen 1485 darab állománynövekedést eredményezett.

A Könyvtári Intézet által közzétett IFLA dokumentum szerint a legkisebb könyvtári állománynak is el kell érnie a 2500 kötetet, egyebekben az ideális gyűjtemény nagysága 1,5-2,5 könyv lakosonként. Ez gyáli viszonylatra átültetve minimum 38.749,5 darabot számláló állományt jelent, amelynek az 58.599 darabos kötetsszámmal maximálisan megfelel városunk.

15. Könyvtári tagok száma/lakosság szám

Jogcím	2018. január 1. – 2018. december 31.
Könyvtári tagok száma	1.733
Lakosság szám	25.833
Könyvtári tagok száma/lakosság szám	0,07 → 7%

Az utolsó mutatószám azt hivatott jelezni, milyen aktivitást mutatnak a gyáli lakosok a könyvtári beiratkozás terén. Ez az arányszám 7 %, azaz a gyáliak 7%-a könyvtári tag. A könyvtárba látogatók száma 2017. évben 31.176 főről 2018-ra 32.528 főre emelkedett, ezen kívül 9 óvodai csoport számára került sor könyvtárhasználati és könyvtárismereti foglalkozás megtartására. A beiratkozások és tagság meghosszabbítások száma a 2018. évben hatályba lépő GDPR rendelet nyomán bevezetett szigorú adatvédelmi nyilatkozat kitöltése miatt csökkent, viszont a könyvtári látogatások száma 495-kal növekedett meg az előző évhez képest.

Könyvtárhasználat	2017. évi adatok	2018. évi terv	2018. évi adatok	változás
Könyvtári tagok száma (fő)	2.659	2680	1.733	-35 %
Könyvtári látogatások száma (db)	7007	7100	10449	+49%

A városi könyvtár munkatársai alaptervekenységük mellett aktívan bekapcsolódnak a város közművelődési tevékenységébe, rendszeresen szerveznek vetélkedőket, olvasótáborokat, kiállításokat, író-olvasó találkozókat, egyéb rendezvényeket, amelyekkel folyamatosan fenntartják az érdeklődést az intézmény iránt. A gyáli Városi Könyvtár az elmúlt években céljaiban, elveiben és

terveiben, mint azt az 5 éves Stratégiai és Fejlesztési Tervben is láttuk, felzárkózott a nemzetközi elvárásokhoz, igyekszik minden korcsoportot megszólítani és programjait folyamatosan a helyi elvárásokhoz, igényekhez igazítja. A mutatószámok ennek a fejlődési pályának a beindulását szépen érzékeltetik, valamint több norma tekintetében a nemzetközi szinten megfogalmazott követelményeket is megközelítik.

Szerencsére ezzel párhuzamosan az is tapasztalható, hogy Gyál település dinamikusan fejlődik, amely az intézmény új fejlődési pályáját is figyelembe véve azt vetíti előre, hogy a Közösségi Ház jelenlegi formájában idővel nem fogja tudni kiszolgálni a megnövekedett lakossági igényeket. Így a következő években a térhasználat bővítésének megtervezése, az erőforrások megfelelő csoportosítása és a lehetséges kivitelezési módok felkutatása is szempont lehet.

Összességében elmondható, hogy a könyvtári látogatottság félszeresére nőtt, a könyvtár szervezésében lebonyolított képzések, könyvtárhasználati foglalkozások, helyi közösségi programok összesen 21%-os növekedést mutatnak a 2017. évben mérthez képest. Beindult egy olyan gondolkodás és közös munka, amely az Arany János Közösségi Ház és Városi Könyvtárat Gyálon a programok központi szereplőjévé, a térségben pedig egyre inkább kiemelkedővé teszi.

Gyál, 2019. május 26.

Pap Krisztina

aljegyző